

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐγκριθεῖσα διὰ τοῦ Υπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τῆν παιδικῶν βιβλίων.

ἜΤΟΣ Β΄.

ΑΘΗΝΗΣΙ, Σεπτέμβριος 1880.

ἌΡΙΘ. 9.

«Ὁ! σάσου, πεταλοῦσα! ἔλα, σάσου!»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΝ ΑΓΓΕΛΜΑ

Ἡ κεντρικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ τῶν πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, τῇ ἐπινεύσει τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, συνίστησι θερμῶς «τὴν Διάπλασιν τῶν παιδίων» πρὸς πάντα τὰ σχολεῖα ἑκατέρου τοῦ φύλου, καὶ προτρέπει πάσας τὰς ἑλληνικὰς οἰκογενεῖας νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦτο, ὅπερ ἐκρίθη παρ' αὐτῆς ὡς προσφορώτατον μέσον διαπαιδαγωγήσεως τῶν ἑλληνοπαίδων.

Τὴν σύστασιν ταύτην τοῦ πατριαρχείου, ἥτις ἐδημοσιεύθη καὶ διὰ τῶν ἑφημερίδων Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ εὐγνωμοσύνης ἀνέγνωμεν. Βέβαιοι δ' ὄντες ὅτι μεγάλην θὰ προξενήσῃ χαρὰν εἰς πάντας τοὺς φίλους μας καὶ συνδρομητὰς ἢ ἀνάγνωσις ὁλοκλήρου τοῦ κειμένου τῆς συστάσεως, ἀναδημοσιεύομεν αὐτὴν ἔχουσαν οὕτω:

ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΠΕΡΙ «ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ἡ ἐν τοῖς πατριαρχείοις κεντρικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ διεξεληθούσα τὸν πρῶτον τόμον τῆς *Διαπλάσεως τῶν Παιδίων*, συγγράμματος περιοδικοῦ ἀπὸ διατίας ἤδη περίπου κατὰ μῆνα ἐν Αθήναις ἐκδιδόμενου ὑπ' ἀνδρῶν λογίων ἐντριβῶν εἰς τὰ παιδαγωγικά, καὶ κρίνουσα τὸ περιοδικὸν τοῦτο τὰ μάλιστα συντελεστικὸν εἰς τὴν καλὴν τῶν παιδίων ἀγωγὴν προάγει αἰδέως καὶ προτροπῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἵνα ὡς τοιοῦτον συστήσῃ τοῦτο τοῖς γονεῦσι καὶ διδασκάλοις.

Σκοπὸς τῆς *Διαπλάσεως τῶν Παιδίων*, καθάπερ καὶ ὁ τίτλος δηλοῖ, ἐστὶν ἡ εἰς τὰς ἀπαλὰς τῶν παιδίων καρδίας ἐμφύτευσις ἀρχῶν υγιῶν καὶ ἡ τοῦ πνεύματος αὐτῶν ὀρθὴ ἀνάπτυξις τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον λίαν ἐπιτυχῶς ἡ τοῦ περιοδικοῦ σύνταξις ἐκπληροῖ παρατιθεῖσα τοῖς μικροῖς αὐτοῦ ἀναγνώταις ἅμα μὲν ἐκλεκτὰ ἱστορήματα, ποιήσεις, μύθους καὶ παραγγέλματα, ἐπιμελῶς συντεταγμένα καὶ πρὸς τὴν μάρφωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ πρὸ πάντων αἰσθημάτων καὶ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τῆς νεότητος ἀποβλέποντα, ἅμα δὲ κατὰ ληλα τῇ νεαῶν ἡλικίᾳ προβλήματα, ἐρωτήσεις καὶ παίγνια σκοποῦντα τὴν τοῦ πνεύματος αὐτῶν τερπνὴν ἅμα καὶ ὠφέλιμον ἐνάσκησιν ὕψος καθαρῶν καὶ εὐληπτον, σκόπιμος τῆς ὕλης ἐκλογὴ καὶ κατάταξις, καὶ εἰκόνας ἐπιτυχῶς τὰ γραφόμενα ἀποτυπούσαι, καθιστῶσι τὴν *Διάπλασιν τῶν Παιδίων* ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χραισμιώτατον εἰς παιδας χριστιανικὴν καὶ ἑλληνοπρεπὴ λαμβάνοντας ἀγωγὴν. Τοιοῦτον κρίνουσα τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἡ ἐν τοῖς πατριαρχείοις κεντρικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ συνίστησι θερμῶς εἰς τὰς οἰκογενεῖας πάσας καὶ τὰ σχολεῖα ἑκατέρου τοῦ φύλου τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ὡς μέτου διαπαιδαγωγήσεως τὰ μάλιστα προσφόρου, καὶ προτρέπει εἰς τὴν ὑποτιμήσειν τοῦ ἔργου τοῦτου πάντας τοὺς δυναμένους συνδραμεῖν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 7 αὐγούστου 1880.

† Ὁ Μέγας πρωτοσύγγελος.

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΟΥ ΛΑΕΛΦΟΥ ΤΑΚΗ

Ἔχουμε τὰ γενέθλια τοῦ Τάκη
Χθὲς βράδυ ἔκλεισε τὰ δυὸ χρονάκια.
Τί ἔξοπνο! τί νόστιμο ἀδελφέε!
Θὰ τρέξω νὰ μαζεύσω λουλουδάκια
Νὰ κάνω μιὰ ἀνοθεύσιμη μυρωδάτη.
Πρέπει κ' ἐγὼ νὰ τοῦ χρίσω κἄτι!

Τοῦ εἶπα πῶς θὰ τρέξω νὰ τοῦ εἶρω,
Καὶ νὰ τὸ πάγω ὡς τὸ μικρὸν τοῦ κλίην.
Τὸ πρῶγμα τ' ὀραϊότερον ποῦ εἶρω
Καὶ περὶ ὄραϊο τί μορεῖ νὰ γίνῃ
Ἄπο τὰ ὄραϊότερα λουλουδία μου αὐτά;
ἴσως ἡ πεταλούδα αἰνὴν ποῦ πετᾷ...

Ἄ! στίτου πεταλούδα! ἔλα, στίτου!
Ἄχ! νάχα τὸ κλάτῳ μου τὸ κἀπέλο!...
Δὲν θὰ σὲ ὠλοῦσαν τὰ πτερὰ σου...
Ἄ! ἔλα! γὰρ τὸν ἰάκη μας σὲ θέλω!...
Αὐτὸς θὰ σ' ἀγαπᾷ, θὰ εὐτυχῆσῃ.
Δὲν θέλεις; κρῖμα!.. θὰ ματανοήσῃς...

Καλὰ! λοιπὸν μὲ φεύγετε; σὲ λυποῦμαι...
Ἄλλῃ... δὲν κάνεις κ' ἄσχημα, καυμένη.
Ὁ Τάκης, τὴν ἀλήθεια νὰ εἰποῦμε,
Ἄπορεῖ καὶ νὰ σ' ἀφήσῃ ἀμελημένη
Κι' αὐτὴ γὰρ φυλάκῃ ἕνα σκενὸν κοῦσι
Τὴν ἔσοχ' βεβαίως πρᾶξιμάς αὐτῆ.

Μὰ δὲν μοῦ λές, μικροῦλα πεισματάρη,
Τί θὰ γένῃς, χωρὶς προστάτη, μόνη.
Ὅταν βρεῖται; μὲ ἀποτραπῆς κ' ἀντάρη
Καὶ κροσσουῖ; τὸν κόσμο ἀνιστατόναι;
Ἔλα! ἡ στέγη μου σὲ περιμένει.
Ἐκεῖ θὰ ἦσαι πλατὰ ἀσφαλτομένη.

Ἄφ' οὗ δὲν θέλεις, ἀλλ' ὄρα καλὴ σου!
Καὶ εἶθε νὰ περᾷς εὐτυχισμένη.
Μὲ τὴν εὐχὴ τῆς μάνας σου μαζὶ σου,
Ὅσο καὶ πάλι Αὐγουστὸς νὰ γένῃ.
Κι' ὅταν τὰ τρία κλείσῃ ὁ Τάκης μὲ καλῶ,
Ἐλαίξω τότε νάχῃς κλειστότερο μουλά.

ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΒΙΜΑΡΜΕΝΟΣ.

ΟΙ ΔΥΟ ΓΙΓΑΝΤΕΣ

— Ὄχι, ὄχι! δὲν δύναμαι! εἶνε ἀδύνατον, εἶπεν ὁ Πάτροκλος.

— Ποῖον εἶνε ἀδύνατον, Πάτροκλε;

— Νὰ λύσω τὸ πρόβλημα, μήτεγ' ἐδοκίμασα, ἐβασανίσθην, ἔχασα τύσπν ὄραν, ἀλλὰ τίποτε δὲν δύναμαι νὰ τὸ λύσω! Ἄ! πῶς τὰ σιχαίνομαι αὐτὰ τὰ μαθήματα...

— Ἐ, μικρὲ μου, ἤξεύρεις ὅτι χωρὶς οὐδέ τὴν προαιμιανὴν νὰ ἔχῃς ὑποψίαν ἐπέτρεψας νὰ σὲ συλλάβῃ καὶ νὰ σὲ καταστήτῃ δούλον τοῦ εἰς γίγας; καὶ τί γίγας! πολὺ ἰσχυρό-

τερος ἀπὸ ἐκείνους περὶ τῶν ὁποίων ἔμαθες εἰς τὴν μυθολογίαν!

— Τί θέλεις νὰ εἶπῃς μήτεγ', ἠρώτησεν ὁ Πάτροκλος, ὁ ὁποῖος ἀκούσας τὴν λέξιν γίγας, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του.

— Ὁ χαϊρέκακος αὐτὸς γίγας ὀνομάζεται: Δὲν-δύναμαι, καὶ ἂν τὸν ἀφήσῃς νὰ ἐνεργῇ θὰ σοῦ ἀφαιρέσῃ πᾶσαν τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς σου. Ὅταν οὐ ὑποχωρῆς εἰς τὰς ὀρέξεις του, τότεν ἐκεῖνος γίνεται ἰσχυρότερος καὶ τυραννικώτερος ἐναντίον σου, μέχρις ὅτου σὲ καταστήτῃ τέλειον αὐτοῦ αἰχμηλάτων.

— Ἄλλ' ἐγὼ, μήτεγ', δὲν τὸ βλέπω αὐτὸ τὸ τέρας.

— Τὸ ἤξεύρω· καθὼς δὲν δύνασαι νὰ ἴδῃς τὴν ψυχὴν σου, ὁμοίως δὲν δύνασαι νὰ βλέπῃς καὶ τοὺς ἐχθρούς αὐτῆς, ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς φίλους.

— Καὶ ποῖοι εἶνε οἱ φίλοι τῆς ψυχῆς μου;

— Ὡ! ὁ Θεὸς σοὶ ἔδωκε πολλούς. Ἐκεῖνος ὅμως περὶ τοῦ ὁποίου ἐγὼ τῶρα θὰ σοὶ διημιλήσω ὀνομάζεται: Θέλω.

Ἡ περιεργία τοῦ Πάτροκλου διηγιζέτο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Ἡ ἰδέα ὅτι τέρας τι προσεπάθει νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν ψυχὴν του ἦτο πρωτάκουστος δι' αὐτόν· καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ἀρκούντως εὐφάνταστον εὐφυῆν, λίαν δυσάρεστον καὶ ἀποτροπιάν ἐφρατᾶτο τὴν ὕψιν τοῦ τέρατος τούτου. Μετὰ μικρὰν σκέψιν ὁ Πάτροκλος ἐπαπέλαθε:

— Μήτεγ', ἐπιθυμῶ ν' ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμοῦ τὸν κακέντρον αὐτὸν γίγαντα, ἀλλ' ἐν μοὶ ἐπιτεθῆ αἰφνιδίως, τί νὰ κάμω;

— Προσκάλεσον εἰς βοήθειαν τὸν φίλον σου Θέλω· εἶνε καὶ αὐτὸς γίγας καὶ πολὺ μάλιστα ἰσχυρότερος ἀπὸ τὸν ἄλλον· ἀλλ' εἶνε παρατηρημένον ὅτι οὗτος μόνον ὅταν προσκληθῇ προσέρχεται, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἐρχεται ἀπρόσκλητος.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε δίκαιον, εἶπεν ὁ Πάτροκλος.

— Οὔτω νομίζεις; ὑπέλαθεν ἡ μήτηρ, θριαμβευτικῶς μειδιῶσα. Τότε λοιπὸν πρέπει ν' ἀποδοθῇ δικαιοσύνη. Ὅταν ὁ Θέλω φιλοδαρῆτῃ πεντ' ἕξ ῥαβδισμοὺς εἰς τὸν Δὲν-

δύναμαι, αιδέποτε πλέον. Οὐ τολμήσῃ οὗτος νὰ σὲ πλησιάσῃ.

Ὁ Πάτροκλος ἐξῆλθε τοῦ δωματίου μὲ ὕψος ἀποφρασιτικόν, τὸ ὅπιον ἐπροξένησεν εὐχάριστον ἐντύπωσιν εἰς τὴν μητέρα του.

Ἀκριβῶς τὴν ὄραν αὐτὴν ὁ Πάτροκλος εἶχε νὰ μελετήσῃ ἐν δυσκολώτατον μάθημα, καὶ, ἀφίγων τὴν μητέρα του, ἐσκέπτετο ὅτι θὰ δείξῃ εἰς τὸ τέρας Δέν-δύναμαι, τί δύναται ἐν παιδίον νὰ κατορθώσῃ τῇ βοήθειᾳ τοῦ Θεῶ.

Ἐκλείσθη εἰς ἐν δωματίον καὶ ἤρχισε τὴν μελέτην. Μόλις ἀνέγνωσεν ὀλίγας γραμμὰς καὶ πόθος πρὸς διασκέδασιν τὸν κατέλαβε. Μερικὰ παιδιὰ ἐπαίζον κάτωθεν τοῦ περσθύρου· ἄχ! πόσον ἐπεθύμει νὰ παίξῃ καὶ αὐτός μαζί των. Ὁ Πιστός ἐπαίξε μὲ τὴν Ἀλίναν πόσον ἠραίων θὰ ἦτο νὰ συμμετάσχη καὶ αὐτός εἰς τὰ τρελλὰ παιγνίδια τῶν δύο ἀγαπημένων ζώων. Μία σελὶς τοῦ τετραδίου του ἦτο ἀγράφος, καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ τὸν προσεκάλει νὰ ζωγραφίσῃ ἐπ' αὐτῆς διάφορα γελοῖα ἀνθρωπάκια. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἱκανὰ ν' ἀπασχολήσωσιν ἐν παιδίον ἀπὸ τῆς μελέτης του καὶ νὰ τὸ προτελευθώσωσιν, ἀλλ' ὁ Πάτροκλος, εἰπομεν, εἶχε λάβει πλέον γενναίαν ἀπόφασιν· ὥστε, βλέπων ὅτι ἐκινδύνευε νὰ παρασυρθῇ, ἐφώνασε: Θεῶ! Θεῶ! καὶ ἐξηκολούθησε παντὶ σθένει τὴν μελέτην του. Μετ' ὀλίγον ἔμαθε τὴ μάθημά του καὶ τὴν ἐπαύριον ἦτον ὁ πρῶτος τῆς τάξεως ἐν τῷ σχολείῳ ἡ μήτηρ τοῦ ἠιδάμετο ἀφαιτον εὐχαριστήσιν διὰ τὴν μετατροπὴν τοῦ υἱοῦ της, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος, ἔχαιρεν ὅτι κατόρθωσε νὰ δώσῃ τὸ πρῶτον κτύπημα εἰς τὸ τέρας Δέν-δύναμαι. ΚΡΙΤΩΝ.

ΟΡΙΣΜΟΣ

«Τί διαφέρουν, Νιόβη, τὰ χρήματα τοῦ ἔμπορου ἀπὸ τὰ χρήματα τοῦ φυλαγγύρου;» ἠρώτησεν ἡ μικρὰ Εὐάδην τὴν φίλην της.

«Ὁ μὲν ἔμπορος, ἀπάντησεν ἐτοίμως ἡ εὐφυὴς Νιόβη, ἀδὲν ἀφίνει τὰ χρήματά του νὰ κοιμηθῶν, τὸν δὲ φυλαγγύρον δὲν ἀφίνουν τὰ χρήματα νὰ κοιμηθῶν.»

Κα Μ. Γρ. Κ.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Καλὰ παιδιὰ, προσοχὴ!
Ἴδου ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Χ'.
Ἀκόμη δύο μένουσιν.
Ἐ τὸν πίνακα προσμένουν.
Προσέχετε ὅς ἐμένα!
«Ψὶ λέγεται τὸ ἕνα»
Ἀκούσατε· «Τὸ ἄλλο»
Τὸ λέγουσιν Ὁ μεγάλο.»

Ἐκαίνοσιν, ποῦ προσέχει,
Πολλὰ καλὰ θὰ ἔγῃ.
Ὅτι μάθῃ νὰ διαβάσῃ,
Καὶ θὰ διασκεδάσῃ.
Τὴν εὐμορφα βιβλία
Θὰ λάβετε, παιδιὰ,
Μ' ὥρασις ἱστορίας
Καὶ εἰκονογραφίας!

Ἡ προσοχὴ σας, εἰ καλὴ!
Ἐνὼ πολὺ σας ἀφελί,
Χαρὴν μεγάλην δίδει
Κατόπιν εἰς τὸ παιγνίδι.
Λοιπὸν καιρὸν μὴ χάνετε!
Προσέχετε, μανθάνετε,
Καὶ ἕττερον θὰ τρέψωμεν,
Ὅτι φάγωμεν, θὰ παίξωμεν.

ΑΔ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ.

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΝ ΔΕΡΜΑ

Ὅλη ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματός μας καλύπτεται καὶ προφυλάττεται ἀπὸ λεπτὸν καὶ ἀπλὸν περιβάλλωμα, τὸ ὅπιον ἐνίοτε σχίζετε, ἀπερίσκεπτοι μικροί, ὅταν παίζετε, ἀλλ' ὅπερ εὐτυχῶς ἐπιδιορθοῦται μόνον του.

Τούτο τὸ λεπτόν, ἀπλὸν καὶ θαυμάσιον περιβάλλωμα εἶναι τὸ δέσμα σας.

Βεβαίως ἔχετε ἰδεῖ δέρματα ζώων, βύρσαν (περσὶ) παραδείγματός χάριν. Τὰ δέρματα τῶν ζώων εἶνε πυκνότερα τοῦ δέσματός μας, διότι τὰ ζῶα δὲν ἔχουν νὰ κάμνωσιν τόσον δυσκόλους καὶ πολυαριθμούς κινήσεις ὡς ὁ ἄνθρωπος. Ἐπὶ τοῦ δέσματός τῶν μαστοφόρων ζώων φέονται πάντοτε σχεδὸν τρίχες, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἔχομεν μακρὰς καὶ λεπτὰς τρίχας καλυπτούσας τὴν κεφαλὴν μας.

Μολοντί τὸ δέσμα μας φαίνεται λεῖον καὶ ἀρκοῦντως πυκνόν ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκροὴν τοῦ αἱματός μας, ἐν τούτοις ὁ μὲν ἔχει πολλὰς μικρὰς ὅπας ἀδιοράτους, τὰς ὅπας καλοῦμεν πόρους τοῦ δέσματός καὶ διὰ τῶν ὅπιων τελεῖται ἡ διαπνοή,

Ὁ μικρὸς διδάσκαλος.

ἡ ὅπια, ὅταν εἶνε ἀφθονὸς καὶ ὀρατὴ, λέγεται ἰδρῶς. Διαπνέομεν πάντοτε καὶ χωρὶς μάλιστα νὰ τὸ ἐνοοῦμεν.

Εἶνε λοιπὸν ἀναπόφευκτον διὰ τὴν υγιεῖν μας νὰ λειτουργῇ τὸ δέσμα μας, δη-

λαδὴ νὰ ἐνεργῇ τελείως, διότι καὶ λειτουργεῖται τοῦ εἰσι κατὰ τινὰ τρόπον τὸ συμπλήρωμα τῆς ἀναπνοῆς μας. Οἱ ἀνωφελεῖς ἀτμοὶ ἐξέρχονται τοῦ σώματός μας διὰ μέσου τῶν μικρῶν ὀπῶν τοῦ δέσματός καὶ

ταῦτο λέγεται διαπνοή· ὁμοίως δὲ μεγίστη ποσότης τοιούτων ἀτιμῶν ἐξέρχεται ἐνδοθέντων πνευμόνων μας διὰ τῆς ἐκπνοῆς.

Ἄλλ' ὅπως ἡ διαπνοὴ ἐκτελεῖται τελείως, πρέπει οὐδὲν νὰ μὴ φράττη τὰς μικρὰς καὶ δυσδιακρίτους ὁπὰς τοῦ δέρματος. Καὶ τοῦτο εἶνε εἰς ἕκ τῶν λόγων, δι' οὓς ἡ καθαρότης τοῦ σώματος εἶνε δι' ἡμᾶς ἐν τῶν στοιχειωδωτέρων καθικόντων.

Τὸ νὰ πλύνωμεν τὰς χεῖράς μας, τὸς πόδας μας, τὸ πρόσωπόν μας, τὸ νὰ λούωμεν τὸ σῶμά μας, νὰ τηρῶμεν τὴν κόμην μας καὶ τὴν κεφαλὴν μας ἐντελῶς καθαρὰν, εἶνε προφυλάξεις ἀπολύτως ἀναγκαίαι διὰ τὴν υγιείαν μας.

Ἄν δὲ παραμελῶμεν τὴν καθαρότητά τοῦ σώματος, ἐκτιθέμεθα εἰς διαφόρους ἀσθενείας, ὀδονηγὰς καὶ δυσχεροῦς.

Ἡ καθαρότης; εἶνε προτέτι δι' ἡμᾶς καθήκον, ὅπερ μᾶς ἐπιβάλλει ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ὁ πολιτισμὸς, πρὸς τοὺς ὁμοίους μας, πρὸ τῶν ὁποίων δὲν πρέπει νὰ παρουσιάζωμεθα ῥυπαροί, διότι οὕτω προκαλοῦμεν τὴν ἀηδίαν, ἣν προξενεῖ ἡ θέα τῶν τοιούτων.

Τέλος ἡ καθαρότης εἶνε καθήκον ὅπερ ἔχομεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἄνθρωποι κοινωνικοί, καλῶς ἀνατεθραμμένοι, πολιτισμένοι, οἵτινες σέβονται τὸν ἑαυτῶν, καὶ θέλουσι νὰ ἐκτιμῶνται καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ.

Η ΠΟΝΤΙΚΟΠΑΓΙΔΑ

Μίαν ἡμέραν οἱ ποντικοὶ συνήλθον εἰς συνεδρίαν, εἰς τὸ βάθος ἐνὸς ὑπογείου, διὰ νὰ συζητήσουν περὶ τῶν μέσων τὰ ὁποία ἔπρεπε νὰ θέσουν εἰς ἐνέργειαν, ὥστε νὰ κατορθώσουν μὲν ν' ἀφαιροῦν ἀπὸ τὴν ποντικοπαγίδα τὸ καψκιστὸ ψωμί ἢ τὸ ψητὸ τυρί, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κινδυνεύουν πλέον νὰ χάσουν τὴν ζωὴν των καὶ τὰς τῶσας ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου τούτου, ὅπως τὸ ἐπαθὸν ἕως τῆρα τόσοι καὶ τόσοι φίλοι καὶ συγγενεὶς καὶ ὁμογενεὶς. Βλαστος ποντικὸς ἔχει εἰς τὴν μικρὰν του κεφαλὴν καὶ ἐν σχεδίον, μερικοὶ μάλιστα ἔχουσιν ἀπὸ δύο τρία. Τέλος πάντων μετὰ πολλὰς προτάσεις καὶ

ἀντιπροτάσεις καὶ νομοσχέδια, ἀναβαίνει τὸ βῆμα (ἀφ' οὗ πρότερον ἐξήγησε τὸν λόγον ἀπὸ τὸν πρόεδρον) εἰς τῶν σεβασμιωτέρων καὶ ἐπικινδυνωτέρων. . . . φίλων τοῦ τυρίου καὶ τῶν χοιρομηρίων, καὶ ἐν μέσῳ βυθείας σιγῆς ἀρχίζει τὴν ἀγόρευσίν του, ἔχουσαν περίπου ὡς ἐξῆς, κατὰ τὰ στενογραφημένα πρακτικὰ τὰ ὁποία ἔφερε καὶ ἀφῆκε πλησίον μικρᾶς ὀπῆς τοῦ ἐμπριου μας εἰς στενογράφος ποντικὸς.

« Ἄνδρες ποντικοί !

Μετὰ τὸν ἀξιώτιμον προαγορεύσαντα μὲ φρίνεται, οἷ· ἔγω καθῆκον νὰ εἶπω κ' ἐγὼ τὴν γνώμην μου, ἀφ' οὗ πρόκειται περὶ αὐτῆς τῆς σωτηρίας καὶ τῆς δόξης τοῦ ἔθνους καὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ κράτους. Προτείνω λοιπὸν νὰ προχωρῶμεν τοῦ λοιποῦ με φρόνησιν καὶ περίσκεψιν κατὰ τοῦ κοινού ἐχθροῦ, δηλαδὴ κατὰ τῆς ποντικοπαγίδος, καὶ νὰ ἐξουδετερώωμεν οὕτω τὴν καταστρεπτικὴν τῆς δυνάμειν μὲ ἐν στρατηγητικᾷ ὀρεξιόμενον εἰς τὴν ταπεινὴν πειρὰν μου. (Φωνὴ ἀπὸ τοῦ κέντρον : « Σιωπὴ εἰς τὰ θεοῦρεϊα ! ») Ἐξυγοῦμαι. Πράττομεν, φίλοι συμπολίται, ἐν μέγξ λάθος : ζητοῦμεν νὰ λάβωμεν τὸ περιεχόμενον τῆς ποντικοπαγίδος μὲ τοὺς δύο πόδας· τρέφω ἀπεριόριστον σεβασμὸν πρὸς τὰ πατροπαράδοτα ἤθη καὶ ἔθιμα, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀνόητον καὶ καταστρεπτικὸν ἔθιμον, καὶ ἔγινεν αἰτία νὰ κλαῖομεν τόσοι χῆραι καὶ νὰ πεινοῦν τόσο ὄρφνᾶ ! (Γενικὴ συγκίνησις). Ψηφίζω ἐναντίον τοῦ εἴθιμου τούτου καὶ τὸ ἀποκηρύττω. Ἰδοὺ λοιπὸν ἐγὼ τί προτείνω : νὰ λαμβάνωμεν τὴν τροφὴν μας μὲ τὸν ἕνα μόνον πόδα, ἀκούετε, κύριοι ; μὲ τὸν ἕνα μόνον, ἐν ᾧ συγχρόνως ὁ ἄλλος θὰ κρατῆ τὸ ἐλατήριον διὰ νὰ μὴ πέσῃ. »

Τὰς λέξεις ταύτας τοῦ ἀγορευτοῦ ὑπεδέχθη ὄξυς συριγμός, ἐπέχων τόπον ἐπυφνημιῶν, καὶ εὐγε, εὐγε, αἱ δὲ οὐραὶ τῶν ποντικῶν ἐκτύπων ζωρῶς τὸ ἔδαφος δίκην χειροκροτημάτων. Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ παμφηφεί. Ὁ πρόεδρος ἐκτύπησε τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ οἱ ποντικοὶ ἐπανεκμύψην οἴκαδ.

Ἄλλ' οἱμοί ! ὁ ἄθερος ἐξακολουθεῖ καὶ πάλιν ἀμειλίτως ἀποδεκτικῶν τὰς τάξεις των ! Τί νὰ πράξουν ; Οἱ ποντικοὶ συγκαλοῦν καὶ πάλιν μετ' ὀλίγον τὴν βουλὴν των εἰς ἐκτακτον σύνοδον, δὲν ἐνθυμούμαι δυνάμει τίνος ἀρθροῦ τοῦ Συντάγματός των.

Οἱ πρεσβύτεροι εἶχον ἤδη ἀρχίσει ν' ἀγορεύουσι καὶ νὰ διακτραγωδῶσι τὴν δυστυχίαν τῆς πατρίδος, στερενθείσας τόσων ἐντίμων καὶ φιλησύχων πολιτῶν, ὅταν αἴφνης ἐκ τῶν τελευταίων ἐδωλίων ἀκούεται ὄξεϊα φωνὴ ζητοῦσα τὸν λόγον, καὶ ταυτόχρονως εἰς δυστυχῆς ποντικὸς ὅστις ἔπαυσε πλέον ν' ἀνήκει εἰς τὴν φυλὴν τῶν τετραπόδων, διότι ὁ πτωχὸς εἶχε τρεῖς μόνον πόδας, προχωρεῖ πρὸς τὸ βῆμα χωλαίνων ἀπαρχεικρῶς. Ἄκρα σιγὴ. Ἡ γενικὴ προσοχὴ πρὸς αὐτὸν εἶνε ἐστράμμενη.

Οὗτος δὲ, κρεμάσας ἀπὸ τοῦ βήματος τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἠρωτηριασμένου του ποδός, ἐκφωνεῖ μετὰ φωνῆς πλήρους πικρίας :

« Τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐψηφίσατε εἰς τὴν παρελθούσῃ συνέδον, τὸ ἐδοκίμασα καὶ ἰδοὺ τὸ ὄφελός του ! ἔχρσα διὰ παντός τὸν ἕνα πόδα μου, καὶ ἐφ' ὅλης μου τῆς ζωῆς θὰ ἦμαι χωλός· ὁποῖα προσβολὴ διὰ τὴν οἰκογενεῖάν μου καὶ διὰ τὸ ἔθνος μας. (Μία φωνὴ : « δυνατώτερα ! ») Ἀκούω νὰ φωνάζουν : « δυνατώτερα ! » Δυνατώτερα ! ἀλλ' ἡ θλίψις καὶ ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ καταισχύνη ἀφῆσαν πλέον δύναιμι, ἀφῆσαν πλέον ζωὴν εἰς τοὺς πνεύμονάς μου ; Σὰς ὀμίλων περὶ τοῦ ποδός μου, ὁ ὁποῖος ἔμεινεν εἰς τὴν ποντικοπαγίδα, ἀλλ' ἄλλοι εἶνε ἀκόμη δυστυχέστεροι· ἄλλοι ἀφίανον τὴν ζωὴν των αὐτὴν ἐκεῖ ὅπου ἐγὼ ἀφῆκα μόνον τὸν πόδα μου. . . . (« Ω ! ὦ ! ») ὦ ! εἶνε φρικτὸν, ἀδελφοί ! Θέλετε λοιπὸν ν' ἀκούσητε μίαν συμβουλὴν ; (Ἀλοθῆσις) μίαν συμβουλὴν ἣτις θὰ εἶς κάμῃ τόσον ἀσφαλῆς ὡς νὰ εἴσθε ἀσφαλίσμενοι εἰς καμμίαν ἀσφαλιστικὴν ἐταιρίαν ; (Ζωηραὶ ἐπιδουμασῆσαι παραχόδον) καὶ νὰ περιπαίχητε τὴν ποντικοπαγίδα ὡς ἄθυρμα ; (Εὐγε ! εὐγε !) ἰδοὺ τὸ μόνον μέσον : Μὴ πλησιάζετε ποτὲ εἰς τὴν ποντικοπαγίδα ! (Γενικὴ ἐκπληξίς ! !) . . .

Δὲν ἔχομεν νεωτέρας πληροφορίας ἀν ἐψηφίσθη ἡ ἀπεροίφθη ἡ πρότασις τοῦ προτεινάντος.

Ἄλλ' ἀν οἱ μικροὶ φίλοι « τῆς Διαπλάσεως » μᾶς ἤκουον, θὰ ταῖς ἐλέγομεν ὅτι τὸ μόνον μέσον ὅπως μὴ περιπέσουν εἰς τὴν κακίαν, εἶνε νὰ φεύγουν μακρὰν ἀπ' αὐτὴν, νὰ μὴ πλησιάζουν τοὺς κακοὺς ; Ἐπέσον ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ ἐλαττώματα ; Ἐπέσον ὁ ποντικὸς εἰς τὴν ποντικοπαγίδα ; Ἐτελείωσε ! καὶ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος κατεστράφησαν.

ΔΙΜΥΓΙΟΙΣ ΒΙΜΑΡΜΕΝΟΙΣ

ΕΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ

μεταξὺ Μάρκου Βότσαρη καὶ Θ. Κολοκοτρώνη

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις κηρυχθεῖσα τὴν 25 Μαρτίου 1821 ἠρίθμει ἤδη τὸ δεύτερον αὐτῆς ἔτος, ὅτε ὁ Μάρκος Βότσαρης, βλέπων κινδυνεῖον τὸ Σούλι, μετέβη εἰς Κόρινθον κατεσκευασμένως ζητῶν βοήθειαν. Ἐκεῖ δὲ συννητήθη μετὰ τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, τὸν ὁποῖον εἶχε γνωρίσει τῷ 1814 καὶ μετ' οὗ εἶχον γίνεαι ἀδελφοποῖτοι. Ἡ ἐν Κορίνθῳ αὐτῆ τῷ 1822 συνέντευξις τῶν δύο τούτων μεγάλων τῆς ἐποχῆς ἡμῶν ἐπαναστάσεως ἀνδρῶν εἶνε ἀξία ἀναγραφῆς, ἐνεκα συγκινητικῆς ἀπεισοδίου, μαρτυροῦντος τὴν ἀρχαίαν ἀπλότητα τοῦ Μάρκου Βότσαρη, τοῦ νέου τούτου Ἀεωνίδα, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἠρέσκετο νὰ τὸν ὀνομάζουν. Πρῶτος ὁ Κολοκοτρώνης μετέβη νὰ ἐπισκεφθῆ αὐτὸν, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε εἶχε γνωρίσει ἀσημον, καὶ τότε ἐπανεβλέπε πλήρη δόξης. Ἐνεδύθη λοιπὸν τὴν λαμπροτέραν του φορεσίαν· ὡς ζωνάρι ἐφόρεσε πολύτιμον σάλι μεταξωτὸν, ἐκρέμασε τὰ χρυσὰ του τσαπαρτζια, ἐνεδύθη τὴν φεμελὴ του μὲ τὰς ἀνοικτὰς χειρίδας καὶ τὰ χρυσὰ κεντήματα, καὶ εἰς τὸ πλευρὸν του ἐκρέμασε γιαταγάνι μὲ ἀργυρᾶν θήκην. Ὁ Μάρκος τὸν κεντῶν εἶχε μεταβῆ εἰς Κόρινθον ἀνευ συνοδείας καὶ ἐπιδείξεως, μὲ τὴν ἀπλουστάτην τῶν ὀρειῶν ἐνδυμασίαν. Ἐφόρει, ὡς πάντοτε, τὸν κοντὸν ἐκ κυκνοῦ ἐριούχον ἐπενδύτην του, τὴν ἐκ τριχῶν αἰγῆς μεγάλην του κάπαρ, καὶ τὰ ὄπλα του δὲν εἶχον οὐδὲν κόσμημα. Ἡ μόνη του πολυτέλεια ἦτο τὸ λινὸν του ζωνάρι, χιονοῶδη ἔχον λευκό-

τητά, ὅπερ ἦτο χειροτέγνημα τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀγγέλικης. Ὁ Κολυκοτρόπος τετραγόμενος ἐκ τῆς ἀντιθέσεως, ἢ ἐσχματίζεν ἢ πολυτελής του ἐνδυμασία πρὸς τὴν ἀσχηρὰν καὶ πολεμικὴν στολὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Σουλιωτῶν, ὠμίλησεν ὀλίγα, ἔμεινεν ὀλίγον, καὶ ἔσπευσε νὰ τελειώσῃ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῆν, ἥτις τὸν ἔφερεν εἰς τοιαύτην ἀμχανίαν. Τὴν ἐπαύριον ὁμοίως, πρῶτ' ἠρώτῃ, ἐπαύθη δὲν ἀλλὰ τῶρα πλέον ἔφρασε τὴν παλαιὰν του κλέφτικη φορεσίαν: τὸ φέσι του τὸ πλλακίον, τὴν φουστάνελα του τὴν λερὴ καὶ κατατροπυμένην ἀπὸ ἐχθρῶν ἀσφαιρίας, τὸ γιγαταγάνι του τὸ ἐσκαρῶσμένον, καὶ τὴν μικρὰν του καραμπιάν κρεμαμένην εἰς δερμάτινον ἱμάκντα. Ἰδὼν αὐτὸν οὕτω ὁ Μάρκος Βότσαρης, τρέχει, πατᾶ μὲ ἀνοιχτοὺς βραχίονας φωνάζων: «Δόξα εὐὶ ὁ Θεός, ἀδελφε! τῶρα δὲ εἶσαι ὡς παλλικῆρι! τῶρα σὲ ἀναγνωρίζω, τῶρα εἶλα ν' ἀγκαλιασθῶμε! Ὡ ΦΙΛΙΠΠΟ.

ΑΠΟ ΠΟΥ ΗΛΘΕΝ;

Χόπ, χόπ, χόπ! Εἰσῆλθε διὰ τοῦ παράθυρον τὸ χαριέστατον κίτρινον καναρινάκι, χωρὶς οὐδέλωσ νὰ φοβῆται, καὶ στρέφον τὴν μικρὰν του κεφαλὴν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπέτεινε μὲ τὴν γλυκυτάτην φωνὴν του ἐρωτῆσαι, ἂν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ νοήσῃ.

Ὁ Τιμολέων, ἡ Οὐρανία καὶ ὁ μικρὸς Ὁρέστης μὲ μεγάλην χαρὰν ὑπεδέχθησαν τὸν μικρὸν ἐπισκέπτην. Ὁ Τιμολέων ἔτρεξε νὰ κλείσῃ τὸ παράθυρον, ἡ ἀγαθὴ Οὐρανία ἔσπευσε νὰ φέρῃ τροφήν, ὁ δὲ σοβαρὸς Ὁρέστης ἔθεσε τὴν δακτύλον ἐπὶ τῶν χειλέων του καὶ ἠτένιζεν μετὰ θύμουσμου.

Ἐν τῷ μεταξῷ τούτῳ τὸ ὠραῖον πτηνὸν διέτρεχε τὸ δωμάτιον, ἐπτεροῦγίζεν, ἐφλυαροῖ, καὶ τέλος, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἦτο συνειθισμένον μὲ σιγῆρομιά, ἐπεκάθησεν ἐπὶ τοῦ δακτύλου τοῦ Τιμολέοντος καὶ ἤρχησε νὰ τρώγῃ τὸ ὑπὸ τῆς Οὐρανίας προσφερόμενον πλακούδιον.

«Ἰποθέτεις, Τιμολέων, νὰ ἦλθε κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὰς Καναρίους νήσους, ὅπου εἶναι ἡ πατρίς τῶν καναρινίων;» ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία.

Ὁ Τιμολέων ἀντι ἀπαντήσεως ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ὡς νὰ ἔλεγε: «Ἔξω καὶ ἴω... εἶναι μακρὰν, πολὺ μακρὰν ἀπ' εἴδ' αἱ Καναρίους νήσου!»

Ἐν τούτοις ἡ Οὐρανία ἐφρόνει, ὅτι ἔπρεπε νὰ φιλοξενήσῃ τὸν ξένον, καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς κλωθίον διὰ τὸ καναρινίον. Μετ' ὀλίγας στιγμῆς ἐπανῆλθε φέρουσα αὐτό, ἀλλὰ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν σχεδὸν διακρύβεται.

«Ἡ μητέρα μοι εἶπεν, ὅτι δὲν θὰ τὸ κρατήσωμεν τὸ καναρινίον, διότι εἶναι ξένον.»

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰσῆλθεν ἡ μήτηρ.

«Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸ ἀφίσωμεν νὰ φύγῃ;» ἠρώτησεν καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ μὲ φωνῆ.

«Ὁ! ὄχι», ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ. «Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πολλάκις σὲ εἶπον, ὅτι τὰ πτηνὰ δὲν ἐπλάσθησαν διὰ νὰ ζῶσιν ἐντὸς τῶν κλωθίων, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τ' ἀφίσωμεν ἐλεύθερα. Ἀλλὰ τὸ καναρινίον δὲν εἶναι πτηνὸν τῆς χώρας μας, εἶναι πτηνὸν τῶν θερμῶν κλιμάτων καὶ ἐὰν τὸ ἀφίσωμεν νὰ φύγῃ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ζῆσθαι πολλὰς ἡμέρας εἰς τοὺς ἀγρούς.

«Λοιπὸν θὰ τὸ κρατήσωμεν, μήτηρ!»

«Τέκνα μου,» ἐπανέλαθεν ἡ μήτηρ, «δὲν εἶναι δικαίον νὰ τὸ κρατήσωμεν τὸ πτηνὸν αὐτὸ ἔχει κύριον, ὁ ὅποιος τὴν στιγμὴν αὐτὴν βεβαίως λυπεῖται διότι τὸ ἔλασε, καὶ τὸ ἀναζητεῖ. Δικαίον λοιπὸν εἶναι καὶ καθήκον μας συγγράνω; νὰ μάθωμεν εἰς ποῖον ἀγῆσει, διὰ νὰ τοῦ τὸ ἀποδώσωμεν.»

Τὰ παιδιὰ δὲν ἀπήντησαν εἰς τοὺς λόγους τῆς μητρός των, διότι ἠθάνοντο πρὸς δικαίως τοῖς ὠμίλοι· ἡλύπη ὅμως καταπλημύρισε τὴν καρδίαν των, καὶ μόλις ἠδύνατο νὰ κρατῶσι τὰ δάκρυα.

«Ἐμπεδός, παιδιὰ! θίσατε τὸ πτηνὸν, εἰς τὸ κλωθίον καὶ ἐξέλθετε νὰ ἐρωτήσητε τοὺς γείτονας ἴσως μάθετε τίνος εἶναι.»

Ὁ Τιμολέων καὶ ἡ Οὐρανία ὑπάκουσαν ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἔλσγον σιγὰ, σιγὰ: «Τούλάχιστον νὰ μὴ μάθωμεν τίνος εἶναι...»

Καὶ ὅμως αὐτὰ εὐσυνειδήτως ἐξεπλήρωσαν τὸ χρέος των ζητοῦντα ὅσας ἠδύνατο πληροφορίας.

Ἀπὸ ποῦ ἦλθεν;

Εἰς τινὰ γειτονικὴν οἰκίαν κατοικοῦε ὁ μικρὸς Φωκίων, τὸ μονογενὲς τέκνον ἑνὸς ἐπιλοποιού. Τὸ ἀτυχὲς παιδίον ἦτο ἀρρωστον καὶ

πρὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶχεν ἐξέλθει τῆς οἰκίας διὰ νὰ παίξῃ μὲ τὰ συνομηλικὰ του παιδιὰ ὥστε καὶ αὐτὰ τὸν εἶχον πλέον ληημονήσει.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἦτο περισσώτερον τεθλιμμένος παρ' ἄλλοτε ὁ μικρὸς Φωκίων. Εἶχε χάσει τὸν μικρὸν πτερωτὸν φίλον του, τὸ καναρινάκι του, τὸ ὁποῖον τὸν διεσκέδαζε μὲ τὰ παίγνιά του καὶ τὸν ἔτερπε μὲ τὸ γλυκὺ του κελάδημα. Ὡ! ἦτον ἀπαργόρτος· εἶχε κλαῦσαι τόσον πολὺ ἀπὸ τῆς πρῶτης ὥστε τὸν εἶχε καταλάβει πυρετός. «Ἄχ! τὸ μικρὸν μου τὸ καναρινάκι, ἔλεγε, ἀέχαστ', ἀέχαστ'. Δὲν θὰ πτερυγίξῃ πλέον ἐπάνω ἀπὸ τὴν κλίνην μου, καὶ δὲν θὰ ἀθηται πλέον εἰς τοὺς ὠμούς μου, διὰ νὰ τρώγῃ εἰς τὰς χεῖράς μου τὴν τροφὴν του. Πόσον διασπαστικὸν ἦτο! Τὸ ταλαίπωρον, θὰ τὸ ἔφαγε τώρα καμμια γάτα...»

Καὶ ἐλαίεν ἀδιακόπως, καὶ ἡ μήτηρ τοῦ δὲν κατῶρθεν νὰ τὸν παρηγορήσῃ.

Περὶ τὴν ἑνδεκάτην ἔβαν πρὸ μεσημβρίας κτύπος ἠκούσθη εἰς τὴν οὐρανὸν τῆς οἰκίας των. Ἦνοιζαν καὶ δύο παιδιὰ εἰσήθον. Ἦσαν ὁ Τιμολέων καὶ ἡ Οὐρανία.

«Ἀέθετε, κυρία», εἶπεν ἡ Οὐρανία, προτείνουσα πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Φωκίωνα τὸ μὲ λευκὸν πανίον κεκαλυμμένον κλωδίον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὁ μικρὸς δραπέτης ἦτο φυλακισμένος, «ἡ γειτόνισσα μὰς εἶπεν ὅτι εἶναι ἰδικόν σας καὶ ἤλθομεν νὰ σὰς τὸ φέρωμεν».

Ἡ Οὐρανία δὲν ἔλεγε τί ἔφραεν, ἀλλ' ὁ Φωκίων δὲν ἐπερίμενε νὰ τοῦ τὸ εἶπουν διὰ νὰ τὸ νοήτῃ.

«Ὡ! τὸ καναρινάκι μου», ἐφώνησεν. «Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ! Δὲν σὲ ἔφαγε λοιπὸν ἡ γάτα, ἀνόητος;»

Ὁ Φωκίων ἠνοῖξε τὸ κλωδίον. Τὸ πτηνὸν ἐπέταξε, καὶ ἀφοῦ ἔκαμε μερικὸς γύρους ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ κυρίου του, ἐπεκάθησεν ὑστερον ἐπὶ τοῦ ὤμου του καὶ τοῦ ετοίμα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Τὸ παιδίον ἤθελε νὰ τὸ συλλάβῃ διὰ νὰ τὸ φιλήσῃ, ἀλλ' αὐτὸ ἔφραεν.

Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔμειναν ἐκπληκτοί, καὶ βλέποντες τὴν χαρὰν τοῦ μικροῦ ἀσθενοῦς ἔλεγον καθ' ἑαυτοῦς: «Ἡμεῖς ἤμαθα οἱ αἰτίοι τῆς χαρᾶς του.»

«Δὲν. Ὡὰ ἔρχεσθε νὰ βλέπετε τὸ καναρι-

νάκι;» ἤρώτησαν συγχρόνως ὁ Φωκίων καὶ ἡ μήτηρ.

«Ναί, ναί, θὰ ἔρχωμεθα», ἀπάντησαν οἱ δύο ἀδελφοί, καὶ ἀποχαίρεσαν τὸν Φωκίωνα καὶ τὴν μητέρα του, ἀπῆλθον. Ὄταν ἐφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν των διηγῆθησαν τὰ πάντα εἰς τὴν μητέρα, ἥτις ἀκούουσα αὐτοὺς μὲ συγκεκινημένην καρδίαν, ἐσκέπτετο: «Εἶναι τίμια καὶ μὲ εὐγενῆ καρδίαν τὰ τέκνα μου.»

Ἀλλὰ ἡ ἱστορία δὲν ἐτελείωσεν ἔως ἐδῶ. Ἡ θεία τοῦ Φωκίωνα, ἥτις ἦτο πλουσία, ἀμα ἔμαθεν ὅτι ὁ μικρὸς ἀνεψιὸς τῆς ἔχισε τὸ καναρινάκι του, τοῦ ἔστειλε τὴν μεσημβρίαν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐν ἄλλο καναρινίον, τὸ ὁποῖον μαζὺ μὲ τὸ ἰδικόν του κατεσκεύασαν φωλεὰν ἐντὸς τοῦ κλωδίου των καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔκαμαν πέντε ὠὰ, ἐκ τῶν ὁποῖων ἐξῆλθον πέντε χρυσαῖα καναρινάκια. Ὁ Φωκίων τότε ἔστειλε δύο ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν Τιμολέοντα καὶ τὴν Οὐρανίαν. Ὡστε ἐπὶ τέλους ἀπέκτησαν καὶ αὐτοὶ καναρινία.

Ο ΚΥΩΝ ΤΟΥ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ

Ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ παράδοξος οὗτος ἄνθρωπος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος εἶχεν ἓνα κύων, ὅστις, κατὰ τοὺς ἱστορικούς, εἶχε σπανίαν καλλονὴν καὶ τεραστίαν δύναμιν, ὅπως καὶ ὁ κύριός του.

Ἡμέραν τινα ὁ κύων οὗτος εὐρίσκειτο μόνος ἐντὸς δάτους μικροῦ κατὰ τὰ περίχωρα τῶν Ἀθηνῶν· κλέπται τινὲς ἰδόντες αὐτὸν προσεπάθησαν ν' ἀπαρέσωσιν ἀπὸ τὸν λαίμῳ του τὸ δλόχρυσον περιδέραιον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἦτο κερκαρχμένον τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τῆς κατοικίας τοῦ κυρίου του· ἀλλ' ὁ κύων ὤρμησε θαρραλέως ἐναντίον των, δεικνύων εἰς τοὺς κηκούργους πόσον κοπεροὶ ἦσαν οἱ ὀδόντες του. Καὶ τρεῖς μὲν ἐξ αὐτῶν ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν, ἀλλ' εἰς κακὴν κατάστασιν ἀπὸ τὰ πολλὰ δαγκάματα, τὸν δὲ τέταρτον ὁ κύων δὲν τὸν ἐκακοποίησεν, ἀλλὰ, συλλαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὸν ἠνάγκασε νὰ βαδίξῃ καὶ τὸν ἔφραεν οὕτω ἐνώπιον τοῦ κυρίου του.

Ὅτε ὁ Ἀλκιβιάδης ἐξωστρατίσθη ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας, κατέφυγεν εἰς τὴν Περσίαν μετὰ τοῦ

κύριός του, ἐλπίζων ὅτι Ὡὰ εἶνε ἐξησφαλισμένος ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων.

Ἀλλ' ὁ Φαρνάβης εἰς ἐκ τῶν μεγάλων στρατῶν τῆς Περσίας, κατὰ προτροπὴν τοῦ Αυσάνδρου, τοῦ στρατηγοῦ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τυράννου τῶν Ἀθηνῶν, ὤρυσεν ἀνθρώπους νὰ τὸν δολοφονήσων.

Ἀλλὰ ποῖος ἐτόλμα νὰ φανεύσῃ κατὰ πρόσωπον τὸν Ἀλκιβιάδην, τὸν ὁποῖον ἔτρεμον ὄλοι διὰ τὴν ῥώμην του καὶ τὴν γενναϊότητα του; διὰ τοῦτο ἐθῆκαν πρὸ τὴν νόκτα εἰς τὴν οἰκίαν ἐν ἣ κατόκει καὶ ἐν ᾧ ἠμύγυμνος ἐπῆδα διὰ μέσου τῶν φλογῶν, ἐκεῖνοι μακροθῆεν ἐξηκάντιζον κατ' αὐτοῦ χάλκιζαν βελῶν, καὶ τὸν ἐρεπτον κερὸν κατὰ γῆς.

Διὰ μέσου τῶν φλογῶν ἠκολούθησεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν κύριόν του ὁ πιστός κύων. Καὶ αὐτὸς κτεπληγῶθη ἀπὸ τοῦ δολοφόνου· ἀλλὰ καὶ ἐν ᾧ ἐξέπνεε τὸ γενναϊὸν ζῶον ἠγωνίζετο ἀκόμη ν' ἀποσπάσῃ μὲ τοὺς ὀδόντας του τὰ βέλη τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐμπιπημένα εἰς τὸ σῶμα τοῦ Ἀλκιβιάδου... .

Ὅποια ἔτακτος ἀφοσίωσις τυγχινοῦσα μὲ χρι δακρύων! καὶ ὅμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἔχοντες τὴν ἀπανθρωπίαν νὰ κηκοποιῶν τὰ ζῶα!... .

ΦΙΛΙΣΤΩΡ.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΦΩΝ Βροχή.

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ατῆς Διαπάσεως ὑπεσχέθημεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ μέλλοντος τῶν νεφῶν. Ἐτοιμασθῆτε, μικροὶ ἀναγνώσταί, νὰ ἀκούσῃτε πράγματα περίεργα, τὰ ὁποῖα ὅμως εἶνε τόσον ἀπλά καὶ τόσον χρήσιμα, ὥστε ἐκπλήττεται τις, πῶς μία ἀτμὴ ὕδατος, ἀόρατος κατ' ἀρχάς, ἀνερχομένη ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς πρὸς τὴν ἀτμοσφαιραν, δύναται νὰ λάβῃ τόσας μορφάς καὶ νὰ περυσίτῃ τόσα περίεργα φαινόμενα.

Ἰποθεσάτε, καλοὶ μου φίλοι, ὅτι ὁ ἥλιος πλήρης φωτός καὶ θερμότητος λάμπει εἰς τὸ στερέωμα, ἀλλὰ ὅτι μακρὰν, βαθέως εἰς τὸν ὀρίζοντα διακρίνονται τινὰ νέφη, τῶν ὁποίων τὴν οὐσίαν γνωρίζετε ἤδη, καὶ τὰ ὁποῖα, αὐξάνοντα ἀδιακόπως καὶ μελανοῦμενα, ἀ-

πειλοῦσι νὰ καλύψωσι τὸν οὐρανόν, ὅστις ἀπλοῦται ὑπεράνω ἡμῶν. Δὲν πηρέχεται ἴσως πολὺς χρόνος, καὶ ὁ καθῆρός ἐκεῖνος οὐρανὸς κρύπτεται ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ νέφη, ἀρχίζουσι βρονταὶ καὶ ἀστραπαί, τὰς ὁποῖας ἀκολουθεῖ ἡ βροχή. Πῶθεν ὅμως καὶ πῶς ἔρχεται ἡ βροχή; Βεβαίως ἡ βροχὴ πίπτει ἀπὸ τὰ νέφη· πῶς ὅμως τὰ ἐλαφρὰ ἐκεῖνα νέφη μετεβλήθησαν εἰς βροχὴν; Διὰ νὰ ἐνοήσῃτε τὸ φαινόμενον πάλιν θὰ φέρω τὴν φαντασίαν σας εἰς τὸ ταπεινὸν μαγειρεῖον ὡς βλέπετε, εἶνε προωρισμένον πολλὰ νὰ μὰς διδάξῃ. Ἐνθυμείσθε τὴν χύτραν βράζουσαν ἐπὶ τῆς ἐστίας· ἐνθυμείσθε δὲ καὶ ποῖαν ἀναλογίαν ἐθέταμεν μεταξὺ τῶν ἀτμῶν τῶν ἐξερχομένων ἐξ αὐτῆς καὶ τῶν νεφῶν, τὰ ὁποῖα πλανῶνται εἰς τὸν ἀέρα. —

ἔχει καλῶς. — Γύρω ἐάνλαβθε καὶ θέσητε τὸ σκέπασμα τῆς χύτρας ὀλίγον ὑψηλά, ὑπεράνω τῆς χύτρας, τί θὰ γίνῃ; Ὁ ἐλαφρὸς καὶ θερμὸς ἐκεῖνος ἀτμὴς ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τῆς χύτρας, καθὼς ἀνέρχεται, θέλει ἀπαντήσῃ τὸ σκέπασμα, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θέλει σχηματίσει σταγόνας ὕδατος ἀρκετὰ μεγάλας, αἱ ὁποῖαι, ὅταν γίνωσι τόσον μεγάλαι, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ μεινωσι προσκεκολλημέναι εἰς τὸ σκέπασμα, θέλουσι καταπέσει διὰ τοῦ βάρους των πάλιν ἐντὸς τῆς χύτρας. Τὸ φαινόμενον τοῦτο, δηλ. τὴν μεταβολὴν τῶν ἐλαφρῶν ἀτμῶν εἰς σταγόνας ὕδατος, καλοῦσιν οἱ σοφοὶ μὲ τὸ ἰδικίτερον ὄνομα *συμπύκνωσιν τῶν ἀτμῶν*. Ἡ συμπύκνωσις τῶν ἀτμῶν, ἂς ὀνομάζωμεν οὕτω τὴν νέαν αὐτὴν κατάστασιν τῶν ἀτμῶν, συμβαίνει μόνον, ὅταν οἱ θερμοὶ ἀτμοὶ ἀπαντήσωσιν εἰς τὸν δρόμον των ἀντικείμενόν τι τὸ ὁποῖον νὰ εἶνε ψυχρότερον ἀπὸ αὐτοῦς. Ἐκ τοῦ ἀπλοῦ γεγονότος τῆς χύτρας καὶ τοῦ σκεπάσματος αὐτῆς ὠδηγήθησαν οἱ σοφοὶ νὰ ἐξηγήσωσιν καὶ τὴν βροχὴν! Δὲν θαυμάζεστε καὶ σεις μὲ τὸ παρατηρητικὸν πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ὅπερ ἠδυνήθη ἐκ τῶν ἀπλουσιμάτων πραγμάτων νὰ εἰσδύσῃ καὶ ἀνακαλύψῃ τὰ μυστηριωδέστερα ἔργα τῆς φύσεως; Ἴδού λοιπὸν πῶς μὰς λέγουσιν οἱ σοφοὶ ὅτι γίνεσθαι ἡ βροχὴ. Ὅταν τὰ νέφη, πλανώμενα εἰς τὴν ἀτμοσφαι-

ραν, απαντήσῃσι κανέν βρέμα αἶρος ψυχρόν, τότε αἱ μικραὶ καὶ ελαφραὶ σταγόνες, αἱ ἀποτελοῦσαι τὰ νέφη, συνενδύονται μεταξύ των, δηλ. συμπυκνῶνται, καὶ σχηματίζουσιν ἄλλας μεγαλύτερας, αἱ ὅποια, ὅταν γίνωσι τὸσον μεγάλα, ὥστε ἐνεκ τῶν βάρους των νὰ μηδύνανται νὰ διατηρηθῶσιν ὑψηλὰ εἰς τὴν ατμόσφαιραν, πίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὅπου καὶ ἂν εὐρεθῶσι, καὶ οὕτω σχηματίζεται τότε τὸ φαινόμενον τῆς βροχῆς.

Πόσον χρήσιμος εἶναι ἡ βροχὴ! Ἐἴηαι τὸ δῶρον τὸ ὅποιον στέλλει ἡ θεὸς Πρόνοια εἰς τὴν γῆν. Ἐάν αἱ πεδιάδες καὶ τὰ ὄρη πρασινίζωσιν ἀπὸ χόρτα, ἐάν τὰ δένδρα φέρωσι καρποὺς εὐχόμεους, ἐάν ὁ ἀὴρ διατηρηταὶ δροσερός, εἰς τὰς ἐνεργητικὰς σταγόνας τῆς βροχῆς ὀφειλομένη τὴν χάριν ταύτην, διότι ἄνευ αὐτῶν καὶ ἡ ἁραιότερα πεδιάς καὶ ὁ λαμπρότερος κήπος ἤθελον καταστῆ ζῆραι καὶ ἀχρηστοὶ ἔρημοι!

Πολλάκις διεγύρονται οἱ ἀμαθεῖς ἄνθρωποι ὅτι συνέβησαν βροχαὶ θεοῦ (θαιαφίου) καὶ ἐχαρκατήρησαν αὐτὰς ὡς σημεῖα τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ Δημιουργοῦ! Ἀλλὰ οἱ σοφοί, οἱ ὅποιοι γνωρίζουσι ὅτι ὁ Δημιουργὸς εἶνε πανάγαθος καὶ δὲν τιμωρεῖ τοὺς ἀνθρώπους μετὰ ταῦτα σημεῖα, ἐξήτασαν καὶ εὗρον ἀλλὰ χεὺ τὸν λόγον τῶν τοιούτων βροχῶν. Καὶ τίς ἀπὸ αὐτῶν δὲν ὠρῶσθαι ἐν ἀνάσσει, ἐκ κρινόν π. χ. χωρὶς εἰς τὸ ἄκρον τῆς βιῆς αὐτοῦ νὰ μὴ μείνη ὀλίγη κίτρινη ῥοιὴ; ἢ κόκκινη αὐτὴ, ἢ ὅποια ὀνομάζεται γύρις; ὑπάρχει εἰς πᾶν ἀνθος, πρὸ πάντων δὲ ἀθροιστάτη ὑπάρχει εἰς τὰ ἄνθη τῶν ἐλατῶν καὶ τῶν πευκῶν. Συμβαίνει λοιπὸν πολλάκις ἀνεμοὶ νὰ διέλθωσι διὰ τῶν δασῶν αὐτῶν, ἐν ὧρα τῆς ἀνθίσσεως των, καὶ νὰ παραφέρωσι νέφη τοιαύτης κόκκινης κίτρινης καὶ τότε, ἐάν αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς διέλθωσι διὰ μέσου τῶν νεφῶν αὐτῆς τῆς κόκκινης, ἀναμιγνύονται μετ' αὐτῆς καὶ καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς σταγόνες κίτρινης βροχῆς. Κατεβουθαὶ τοιαύται βροχαὶ συνέβησαν, τὰς ὅποιας οἱ προληπτικοὶ καὶ ἀμαθεῖς ἐνόμισαν ὡς βροχὰς αἵματος· ἀλλὰ καὶ αἱ βροχαὶ αὗται

τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον, δηλ. τὴν ἀνάμιξιν μετὰ τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς ἐρυθρᾶς κόκκινης ἀνθῶν ἢ ἐρυθροῦ κωνιορτοῦ, ὃ ὅποιος εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς ὑπάρχει. Περίεργοι εἶνε αἱ βροχαὶ τῶν βατραχῶν, αἱ ὅποια συμβαίνουσιν, ὅταν ἡ βροχὴ συνοδεύεται ὑπὸ ἀνέμου σφοδροῦ, ὅστις, διερχόμενος διὰ τελεμάτων ἢ λιμνῶν ἀναρπάζει τὰ μικρὰ αὐτὰ ζῶα, τὰ ὅποια καταπίπτουσιν ὑστερον ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τῆς βροχῆς.

Ὡς βλέπετε καὶ ἡ ἐρυθρὰ καὶ ἡ κίτρινη βροχὴ καὶ ἡ βροχὴ τῶν βατραχῶν εἶνε αἰθῶα καὶ ἐνεργητικὴ, καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη βροχὴ, καὶ οὐχὶ σημεῖον τῆς ὀργῆς τοῦ Κυρίου, ὡς οἱ ἀμαθεῖς ἐπίστευσαν. Ἄς ἤμεθα λοιπὸν ἐργασίμονες πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ἢ ὅποια μᾶς διδάσκει τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ διαλύει τὰ σκόττα καὶ τὰς δυσειδιαιμονίας!

Τόσα λέγομεν περὶ τῆς βροχῆς· θὰ μᾶς ἐρωτήσουν ὅπως οἱ ἀναγκῶνται μᾶς; «Ἐλεῖσθε λοιπὸν ἐδῶ ἡ ἱστορία τῶν νεφῶν;» Ὀχι· τὸ μέλλον τῶν νεφῶν ἐξκολουθεῖ. Ἀπὸ τὰ νέφη ἔρχεται καὶ κατὰ τι ἄλλο, ἔρχεται ἡ χιὼν. Ἐπειδὴ ὅμως εἴμεθα μακρὰν ἀκόμη ἀπὸ τοῦ νὰ εἶδωμεν ἐπιστρέφουσιν τὴν χιὼνα ἐπὶ τῶν ὀρέων μᾶς, διὰ τοῦτο ἀναέχλομεν καὶ ἡμεῖς τὴν διήγησιν μᾶς διὰ τὸ προσεγγεῖς ῥόλλον, διὰ νὰ μὴ ἐνθυμηθῶμεν τὸσον ταχέως εἰς τοὺς μικροὺς μᾶς ἀναγκῶντας, ὅτι ἐφθάσαν ὁ καιρὸς νὰ ἀποχαιρετήσωσι τὰς ἡμέρας τοῦ θέρους, τὰς ὅποιας ἴσως πολλοὶ μεταξὺ αὐτῶν διὰ πολλοὺς λόγους θὰ ἀγαπῶσιν. ΜΙΑΤ. Η.

ΤΟ ΕΒΑΥΝΑΜΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΚΑΝΗΝ

Ὁ Κύριος Ἰεροκλῆς παρατηρεῖ μετ' ἀπορίας τὸ ὥρολόγιόν του.

— Δὲν ἔμπορῶ νὰ ἐνεοήσω, λέγει εἰς τὴν σύζυγόν του, τί ἔπαθε τὸ ὥρολόγιόν μου. Νομίζω ὅτι αὐριον θὰ γίνῃ ἀνάγκη νὰ τὸ δώσω νὰ μὲν τὸ καθαρίσουν.

— Μὴ τὸ δώσῃς πατέρα, ἀπαντᾷ ἡ μικρὰ Ἑλένη· εἶμαι βεβαία ὅτι εἶνε καθαρὸν, διότι ἐγὼ καὶ ὁ Νίκος τὸ ἐπλύναμεν εἰς τὴν λεκάνην ὅλον τὸ ἀπομυσοῦμερον.

3.—Καὶ ἐντὶ τῆ ματηρ των μάλιστα ἡσυχίαν νὰ τοὺς γυροῖται.

1.—Ὡς καί ποτεν μετ' ἡμῶν τῶν μικρῶν Μανώλη.

4.—Ὁρα καὶ τόσος μεταβολῆς.

2.—Ἐἰ καὶ παληοτάτω μου, τί ἔπαθε αὐτοῦ τόσος!

ΙΣΤΟΡΗΜΑΤΙΟΝ
(μετὰ διδάγματα ἐθνολογίας ἠθολογίας)

Ο ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ

Τὸν ἔβουρε τὸν Δημητράκη;
Εἶν' ἕνα νόστιμο παιδάκι,
Καὶ τί καλὸ, καὶ τί καλὸ!
Δὲν μοιάζει τὰ κακὰ παιδιά,
Γιατ' ἔχει εὐγενῆ καρδιά,
Κ' ἔχει μυαλὸ, πολὺ μυαλὸ!
Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅπου κι' ἂν περῶ
Λέγουνε ὅλοι σιγανά:
«Τὸ γνωστὸ τὸ παιδί περῶ.»

Εὐθὺς, ἀπ' τὴν αὐγὴ ἀκούω
Πηδᾷ ἀπ' τὸ μικρὸ του στρώμα.
Τί τὸν θαρρείς ἄνναρ;
Ἐνδύεται σ' τὰ πεταχτά
Καὶ ἀρχινᾷ νὰ μελετᾷ.
Μὴ τί χαρὰ, μὴ τί χαρὰ!
Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅπου κι' ἂν περῶ
Λέγουνε ὅλοι σιγανά:
«Τὸ φρόνιμο παιδί περῶ.»

Φορεῖ τὴν σάκκα σ' τὸ πλεῖρό του
Καὶ τρέχει, τρέχει σ' τὸ σχολειὸ του
Μὴ εὐθυμῆ, φαεινὴ καρδιά,
Κ' ἔχει διαβάζει, δὲν μελετᾷ,
Κ' ἔχει τὸν ἀγαπῶν πολὺ
Τοῦ σχολειοῦ ὅλα τὰ παιδιά.
Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅπου κι' ἂν περῶ
Λέγουνε ὅλοι σιγανά:
«Τ' ἀγαπητὸ παιδί περῶ.»

Σωπᾷτε κ' ἤλθε ἡ σειρά του!
Τώρα θὰ πῆ τὸ μάθημά του
Ἄχι πῶς τὸ ἔβουρε!... ἄν νερό!
Πέρνει ἀριστὰ παντοσεινά
Κι' ὁ δάσκαλος τὸν ἐπαινᾷ
Τὸν Δημητράκη τὸν μικρό.
Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅπου κι' ἂν περῶ
Λέγουνε ὅλοι σιγανά:
«Τὸ ἔξυπνο παιδί περῶ.»

Καὶ μὴ κρυφῆ ἔχει ἐλπίδα,
Νὰ ὠφελῆσθ τὴν πατρίδα,
Ν' ἀξιώθῃ κρυμιά φορά.
Καὶ καλλιτέρι ἂν γενῆ
Ἄξια: Ἕλληνα νὰ φανῆ
Ἀὐτ' εἶν' ἡ μὴν του χαρά!
Καὶ τότε ἀπ' ὅπου κι' ἂν περῶ
Νὰ λέγουν ὅλοι σιγανά:
«Ὁ Δημητράκης μας περῶ.»

ΑΙΜΥΓΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

Η ΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

— Ποῖον εἶνε τὸ μυστικόν σας, δι' οὗ
κατορθοῦτε νὰ ἀπομυθηθεὶς τοσοῦτον τελείως
τὴν φύσιν; ἠρώτα εὐγενῆς τις κυρία ἐξοχῶν
ζωγράφου.

— Δὲν ἔχω κινῆν μυστικόν, ἀπεκρίθη
αὐτός, καὶ οὐδὲν δυνάμει νὰ κάμω τελείων

ἀνευ πολλῆς ἐργασίας καὶ ὑπομονῆς. Βεβαίως
ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀποκτῶ περισσοτέ-
ραν ἐπιτηδειότητα, ἀλλ' ἀνευ κόπου οὐδέ-
ποτε ἐκταλῶ τι.

Ἰατρός τις ἔλεγεν: «Ἐκείνο τὸ ὅποιον δια-
κρίνει τοὺς ἀνθρώπους ἀπ' ἀλλήλων, δὲν
εἶνε κυρίως ἡ εὐφυΐα, ἀλλ' ἡ δραστηριότης
ἢ ἕκαστος ἀναπτύσσει ἐν τῇ ἐργασίᾳ.»

Ἐτερος δὲ διάσημος ἀνὴρ ἔλεγεν: «Ἡ ἐργα-
σία, κελῶς διευθυνομένη δύναται νὰ φέρῃ
ἀποτέλεσμα πρὸς πάντας, ἀλλ' οὐδεὶς δύνα-
ται νὰ ἐπιτελέσῃ τι ἀληθῶς καλὸν ἀνευ διη-
ναχῆς ἐργασίας.»

Ἐτερος δὲ πάλιν εἶπεν: «Ὅτι ὁ ἀνθρώπος
δύναται εἰς οἰκονομῶν ἐπιστήμην ἢ τέχνην
νὰ διακριθῆ, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀφιερῶσθ πρὸς
αὐτὴν πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δραστηριότητα, διότι
ἀνευ τούτου οὐδεμίαν γνῶσιν δύναται ν' ἀπο-
κτήσῃ.»

«Δι' ἑνὸς καὶ μόνου μέσου δυνάμεθα νὰ
φθάσωμεν εἰς τὸ καλόν, εἰς τὸ τέλειον: διὰ
τῆς ἐνδεδειγμένης ἐργασίας. Ὅστις δὲ δὲν θέλει
νὰ κοπιᾷσθ διὰ τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ, πρέ-
πει, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, νὰ παύσῃ ἐπιδιώκειν
αὐτὸ δι' ἄλλων μέσων», λέγει ἄλλος τις.

Καὶ τέλος, «οὐδὲν εἶνε ἀκατόρθωτον διὰ
τὸν ἀνθρώπον ὅστις δύναται καὶ θέλει,»
εἶπεν ἕτερος.

Ποῖος δύναται νὰ εἴπῃ ἐν συνειδήσει ὅτι
δὲν ἔχει ὀλίγον πνεῦμα; Ἀπ' ἐναντίας μά-
λιστὰ ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου εἶνε νὰ νομίζῃ ὅτι
ἔχει περισσότερο πνεῦμα ὅσον πράγματι κέ-
κτῆται· ἐὰν λοιπὸν ἕκαστος ἐθετεν εἰς ἐνέρ-
γειαν τὸ πνεῦμά του καὶ τὴν θέλησίν του,
πόσον ἠδύνατο νὰ ὠφελῆθῃ ἐξ αὐτῶν!

Μικροὶ μας ἀναγνώσταί, ἐγγαράξαστε τοὺς
ἀνωτέρω λόγους εἰς τὴν μνήμην σας! Ἐὰν
ἐνίοτε δὲν ἐπιτυγχάνητε, δὲν προσδεῖσθε,
αἰτίοι εἶσθε σεῖς αὐτοί, διότι δὲν ὀφείτε εἰς
ἐνέργειαν τὴν δυνάμιν τοῦ νοῦς σας καὶ τῆς
καρδίας σας, δι' ἣν εἶσθε πεποικισμένοι.

ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΑΥΑΟΣ

Ὁνος ἔβασκ' εἰς λαβὰδι, ὅτι εἶδ' ἕνα ποιμένα
ὅστις ἔπαιζεν ἀλλόν.
Μ' ἀρμονίαν καὶ μετ' ἄριον ὑπὸ δένδρα ἀνθισμένα,
ὄλους πῆριξ προσκαλῶν.

Μ' ἀπορίαν βλέπων τῶσδε τὸν ποιμένα νὰ κυκλώνου
λέγει ταῦτα θυμωθεὶς:
«Τί τραλλοί! πῶς μετ' ὅσον ἀνοιγμένο προσηλό-
τῶ αὐτοῦ τῶν ὁ καθένας!»

Καὶ θυμιάζουσαν ἕνα βλάκα ποῦ κουράζεται, ἰδρώνει
μὴν τρώσκον νὰ ψασῇ!
Μὴ τί κόπου, τί ἀγῶνα νὰ τοῦς τέρηθ καταρθῶναι·
καὶ βλακίζει παρυσά!

Καὶ ἐγώ... Δὲν ὑποφέρω... Φθάνει! φεύγω... τί
"Α! ἐβόμωσα πολὺ."
Καὶ σκεφθεὶς ὁ ὄνος ἀνεχώρησεν ἐν βίᾳ
καὶ ποσῶς δὲν ἤμειλε.

Προχωρεῖ καὶ εἰς τὰ χέρτα ἐν' ἀλλόν λησμονημένον
βλέπει· στέκεται εὐθὺς
Μὴ τ' αὐτίτου τεντωμένο, μετ' ὅσον ἀνοιγμένο
τὸν κοττάζει ἐλλοσθεὶς.

Σκόπτει ἤσυχα, τὸ στόμα σ' τὰς ὀπὰς του πλησι-
στὴν μεγάλου μουσικῆς,
Καὶ ψασᾷ ὅσον ἠμπορεῖ καὶ τὴν τέχνην του θαυμάζει:
Ὅ τί ἦχος θελκτικῆς!

Πνεῦμα ἔξοχον ὁ ὄνος ἑαυτὸν πλὴν νομίζει,
τὴν χαρὰν του ἐκδηλῶν·
Μὴ πηδῆματα μεγάλα τὸν ἄριον διασχίζει
«Παίζω, λέει, τὸν ἀλλόν.»

Εἶνε πλῆθος ἀνοήτων, ὡς ὁ ὄνος, πρὸ νομίζου,
ὅτι εὐκόλα μανθάνουν ὅσα ἄλλου βραβανίζου.
(Κατὰ Φλοριάν) Γ. Δ. Θ.

ΑΛΩΠΗΣ ΚΑΙ ΑΛΕΚΤΩΡ.

Μίξ Ἀλώπηξ, (ἰδούσα Ἀλέκτορα ἐπὶ δέν-
δρου καθήμενον εἶπεν:

«Ἀγαπητὴ ἐξάδελφε, εἶμαι πολὺ εὐτυχεῖς,
διότι σὲ βλέπω· ἀλλὰ τί στέκεις τόσον ὑψηλά!
δὲν ἔρχσαι ὀλίγον κάτω νὰ συνομιλήσωμεν
μετ' ἐπισημοτέρων ἀνέσιν;»

«Ἐἶμαι προθυμότερος νὰ σὰς εὐχαριστήσω»
ἀπάντησεν ὁ Ἀλέκτωρ. «Γνωρίζω ὅτι θὰ
ἦμαι ἀσφαλῆς μαζί σας, ἀλλὰ φοβοῦμαι
μήπως εἶνε κάτω καὶ ἄλλα ζῶα, τῶν ὁποίων
τὰ αἰσθητάματα δὲν εἶνε τόσον φιλικὰ πρὸς
ἐμέ, ὅσον τὰ ἰδικά σας.»

«Πῶς! καὶ δὲν γνωρίζετε λοιπὸν, ὑπέ-
λαβεν ἡ Ἀλώπηξ, ὅτι συνομιλοῦσθ εἰρήνη
μεταξὺ ὄλων τῶν ζῶων, καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ

θὰ ζῶμεν πάντες φιλικῶς; Κατάβα, λοιπὸν,
κατάβα!»

Ἐνθὺ δὲ ἡ Ἀλώπηξ ἔλεγε ταῦτα, ὁ Ἀλέ-
κτωρ ὑπεκρίνετο ὅτι παρετίρει μακρῶν.

«Ἐξάδελφε, ἠρώτησεν ἡ Ἀλώπηξ, στίπα-
ρατρεῖς μετ' ὅσον προσοχῆν;»

«Μοὶ φθίνεται ὅτι ἐκεῖ πέραν βλέπω ἀγέ-
λην κυνηγητικῶν κυνῶν, ἐρχομένων πρὸς ἡμᾶς
μετ' ἐπισημὴν ταχύτητα», εἶπεν ὁ Ἀλέκτωρ.

«Τί λέγεις; ὦ! τότε πρέπει ταχέως νὰ
φύγω ἀπ' ἐδῶ», εἶπεν ἡ Ἀλώπηξ τρέμουσα.

«Καὶ διατί; Ἀφοῦ ἔγεινεν εἰρήνη δὲν θὰ
ζῶμεν ὅλα τὰ ζῶα ὡς ἀδελφοί;»

«Βεβαίως! ἂν ἀνέκραξεν ἡ Ἀλώπηξ, ἀλλὰ
νομίζω ὅτι τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν ἐκονο-
ποιήθη ἀκόμη εἰς τοὺς κύνας.»

Καὶ ἐνθὺ ἡ Ἀλώπηξ ἐφευγε μετ' ὄλην τὴν
ταχύτητα τῶν ποδῶν της, ὁ Ἀλέκτωρ ἐξε-
καρδιζέτο ἀπὸ τὰ γέλοια: διότι διπλὴν χα-
ρὰν αἰσθάνεται ὁ κατορθῶνων διὰ τῆς εὐ-
φύνης του νὰ ἐξαπατήσθ ἐκείνον ὅστις ἐπάγ-
γελμα ἔχει νὰ ἐξαπατᾷ τοὺς ἄλλους.

(Κατὰ Λαζουταίν).

Ο ΓΕΡΩΝ ΔΗΜΟΔΙΑΔΕΚΑΛΟΣ

Γέρων τις δημοδιδάσκαλος, ὅταν εἰσῆρ-
χετο εἰς τὸ σχολεῖον, ἐξῆγε τὸν πλὴν του
καὶ ἐχαίρετα μετὰ βραδείας ὑποκλίσεως τοὺς
μικροὺς μαθητὰς του· ὁσάκις δὲ ἠρωτᾶτο
διατί μετὰ τόσου σεβασμοῦ καὶ ὑπολήψεως
ἐχαίρετα τοὺς μαθητὰς του οἱ ὅποιοι οὐδὲν
ἄλλο ἦσαν ἢ παιδάκια, αὐτὸς ἀπεκρίνετο:

«Διότι τινὲς ἐκ τῶν μικρῶν μαθητῶν μου
δύναται νὰ ἔχουσιν ἔξοχον πνεῦμα καὶ νὰ γί-
νωσι μεγάλοι ἄνδρες· τὴν εὐφυΐαν δὲ καὶ
τὴν ἀρετὴν ἐγὼ συνείδησα νὰ τιμῶ εἰς οἰκ-
ονομῶν ἡλικίαν καὶ ἂν εὐρίσκειται.»

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Μήτε νὰ κάμω φίλου σπεῦδε, μήτε νὰ ἱκανα-
λίπης ὅσους ἔχεις.

Δὲν ἐγεννηθῆμεν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ
τὴν πατρίδα.

Μὴ ἐπιτρέψῃς εἰς τὴν γλῶσσάν σου νὰ τρέχῃ
πρὸ τῆς διανοίας σου.

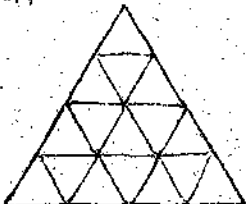
ΚΙΒΡΩΝ
ΧΙΛΩΝ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

58
 *α**ι*α—d**ω*—*δ*—*ω*α,—*(s*αι—*αι—δ*τη*
 *αι—*ε**αίω*—*η*—*ε**i*o*—*η*o*—*—δ*ε*
 [α**ι**η*]

59 Πώς δύναται νά γραφῆ τὸ ἀκόλουθον σχῆμα διὰ μόνονκυνδουλῶν;

60 Διαίρεσον τὸν ἀριθμὸν 45 εἰς τέσσαρα ἄμισα μέρη, οὔτως ὥστε, προστιθεμένοι εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἀριθμοῦ 2, ἀφαιρούμενον ἀπὸ τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ, πολλαπλασιαζόμενον τοῦ τρίτου πάλιν ἐπὶ 2 καὶ διαιρούμενον τοῦ τετάρτου διὰ τοῦ 2, νά ἐπιβῶσιν ἄθροισμα, ἰσόλοιπον, γινόμενον, καὶ πηλίκον ἴσα πρὸς ἄλληλα.

61 Πῶς ἀπέθανεν ὁ Δίσχυλος;

62 Τίς, ἐνῶ στρέφεται περὶ ἡμᾶς, μᾶς δεικνύει πάντοτε τὴν αὐτὴν πλευρᾶν;

63 Ποία λέξις σημαίνει νῆσον τῆς Ἑλλάδος καὶ ὄθριον ἑλλεπόν ἤδη;

64
 Εἶμαι νῆσος, ἐν πελάγει τῆς Αἰγαίου, καὶ ἐλευθερον ἀέρα ἀναπνέω.
 Ἄν τὸ πρῶτον μ' ἀφαιρέσῃς εἰς θεάς. Ὡς μὲ προσθέσῃς.
 Ἐν Χίῳ Μιλιτιάδης Γ. Βιτιάδης.

65

Ἐάν τρεῖς γάται φρονέουσιν τρεῖς ποντικὰς εἰς διάστημα τριῶν λεπτῶν τῆς ὥρας; πόσους ποντικούς θάναται; νὰ φρονέωσιν ἑκατὸ γάται εἰς διάστημα ἑκατὸ λεπτῶν τῆς ὥρας;

ΛΥΣΕΙΣ

50 Ὁ πλοῦτος χωρὶς φρόνησιν καὶ εὐγενῆ καρδίαν, οὐτε ἐπιλόψην γεννῆ, ἀλλ' οὐτε εὐτυχίαν.

51 Τὸν πυρῆνα.

52 Τὸ γῆρας.

53 Ἡ ἀρχὴ τοῦ παντός εἶνε τὸ π, καὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου τὸ υ.

54 Κατὰ τὸ γράμμα: κ.

55 Τὸ ἀτιμὸ πλοῖον.

56 Ἴρις—ρίσις.

57 Ἡ ὄρος—ὄρος.

ΛΥΤΑΙ

Κυρίαί: Νίνα, Καλυψώ, Ίουλιὰ καὶ Εὐτέρπη Ἄθ. Ἐρμανουήλ, Ἀναστασία Ἰωάννου, Αἰκατερίνη Ν. Πετρίτση, Μαρία Γ. Φιλιππίδου, Εὐθαλία Πενεμοῦνδα καὶ Εὐαγγελία Κούπη (Πειραιῶς), Ἀσπασία Π. Φαρακλῶ (Ληξουρίου), Μαρία Χ. Κεφαλᾶ καὶ Γεωργιάδ. Καλογερά, Χαριτίνη Γ. Παζαμυθιώτου, Κύριαί: Ἀσημάκης Ζαίτης, Θ. καὶ Μ. Ρακτιδίη, Χαρ. Ἄθ. Ἐρμανουήλ, Δ. Ι. Καλογερόπουλος, Στ. Ἐρ. Νικολόδης, Δ. Χ. Βουρνάζος, Θ. Σ. Τσερούλης, Ν. Σ. Νόντης, Δ. Γαλανθόπουλος, Σ. Γ. Κρησοθής. — Ἀγαθὴ κατὰ εἰς (Ζακύνθου), Ἐλευθ. Α. Σπετιοθήρης, Β. Χ. Ἀλιβεζάντος, Ν. Γ. Ρίκος, Ι. Μ. Ἀλεξανδρόπουλος καὶ Θ. Γ. Λουκόδης (Ληξουρίου), Ἰω. Θ. Γιαννακόπουλος (Ἀζάνων), Ἀναστάσιος Γ. Παρριμυθιώτης, Μ. Γ. Βιτιάδης (Χίου).

ΠΡΑΞΕΤΑΙ ΕΝ Τῷ ΓΡΑΦΕΙῷ ΜΑΣ. Ὁ Α'. Τόμος « τῆς Διαπλ. τῶν Παίδων » ἔδωκεν ἀντὶ φράγγων 2. (Ἀποστέλλεται δὲ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ἐάν εἰς τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόμου προστεθῶσι καὶ λεπτὰ 30 διὰ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ συνδρομηταὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, προκαταβάλλουσιν ὁμῶς ὀλόκληρον τὴν ἑτησίαν συνδρομὴν καὶ λαμβάνουσι τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΣΥΝΔΡΟΜῆ ΕΤΗΣΙΑ
 καὶ
 ΜΟΝΟΝ ΠΡΟΠΗΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . . . φράγγα 2
 Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . » 3

Εἰς τοὺς προμηθεύοντας καὶ προκαταβάλλοντας 10 συνδρομὰς στέλλεται ἐν φύλλον ΔΩΡΕΑΝ ἐπὶ ἓν ἔτος. Ἀφίεται δ' ἘΚΠΤΩΣΙΣ δραχμῶν 20 ἐπὶ ταῖς 100 ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν συνδρομῶν εἰς τοὺς προμηθεύοντας πλείονας συνδρομὰς τῶν 10.

Αἰτήσεις μὴ συνοδεύονται καὶ ὅπῃ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς ΔΕΝ λαμβάνονται ὅπ' ὄφιν. — Μικρὰ ποσὰ ἀποστέλλονται καὶ εἰς γραμματόσημον. — Ἀπευθυντέον κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ Γραφεῖόν μας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ἑδδ; Ἐρμού, 72, πρὸ τῆς Καπνικαρίας, ἐν Ἀθήναις.